

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Ett tydligare regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91)

Ert dnr LI2024/02430

Inledning

Domstolsverket har granskat betänkandets avsnitt 13 mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av myndigheterna inom Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt. Granskningen har även omfattat hur förslagen kan påverka verksamhetsstöd, arbetsformer och rättssäkerheten generellt. Vidare har myndigheternas roll som statlig arbetsgivare beaktats vid granskningen.

Förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen överklagas till mark- och miljödomstol

Domstolsverket har inga synpunkter på förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till landets fem mark- och miljödomstolar i stället för till allmän förvaltningsdomstol på det sätt som föreslås.

Domstolsverket avstyrker dock förslaget om att mark- och miljödomstolarnas kompetens ska förstärkas med tekniska råd med skoglig kompetens. Skälen är följande.

I likhet med vad som anförs på s. 330 anser Domstolsverket att det starkt går att ifrågasätta om det är rationellt ur ekonomisk eller organisatorisk synpunkt att tillföra mark- och miljödomstolarna tekniska råd och särskilda ledamöter med skoglig kompetens. Detta särskilt med hänsyn till att aktuell måltyp endast kommer att utgöra en liten del av den totala målstocken hos mark- och miljödomstolarna, som enligt den föreslagna forumregeln ska prövas vid fem olika domstolar.

Av problembeskrivningen i avsnitt 13.1.2 framgår att ett huvudsakligt skäl till att föra över den aktuella måltypen till mark- och miljödomstol är att undvika motstridiga avgöranden. Det framgår däremot inte att allmän förvaltningsdomstol för närvarande saknar den kompetens som krävs för att pröva överklagade beslut från Skogsstyrelsen. Om mark- och miljödomstolarnas kompetens ska förstärkas på föreslaget sätt krävs enligt Domstolsverket en djupare analys av förslagets för- och nackdelar. På föreliggande underlag bedöms de ekonomiska och organisatoriska nackdelarna med förslaget väga betydligt tyngre än de eventuella fördelar som en kompetenshöjande insats kan medföra.

Till detta kan anmärkas att Miljöutredningen, i betänkandet En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98), lämnar förslag som vid ett genomförande sannolikt medför en stor verksamhetspåverkan på mark- och miljödomstolarna och som enligt den utredningen (på s. 1604) innebär kostnadsminskningar motsvarande 35 årsarbetskrafter, varvid utgångspunkten är att ingen övergång av personal antas ske från domstolarna till den nya myndigheten.

Domstolsverket avstyrker mot denna bakgrund förslaget om att förstärka mark- och miljödomstolarnas kompetens med tekniska råd med skoglig kompetens. När det gäller förslaget rörande särskilda ledamöter med erfarenhet från Skogsstyrelsens område bedöms detta inte innebära lika stora kostnadsmässiga och organisatoriska nackdelar. I fråga om det finns ett tillräckligt behov av sådana ledamöter vid prövning av den aktuella måltypen har Domstolsverket inga synpunkter.

När det gäller konsekvensutredningen i avsnitt 13.1.4 avseende de ekonomiska konsekvenserna för Sveriges Domstolar lämnar Domstolsverket följande synpunkter.

På s. 334 i utredningen anges att en överflyttning av aktuella mål från förvaltningsdomstolarna till mark- och miljödomstolarna kommer att innebära en kostnadsökning för sistnämnda domstolar och *motsvarande* kostnadsminskning för förvaltningsdomstolarna. Domstolsverket håller med om att kostnaderna i förvaltningsrätterna kan uppskattas till omkring 400 000 kr per år (ca 40 mål à ca 10 000 kr). Till detta kommer dock kostnaderna i kammarrätterna som, givet ett tiotal överklagade mål årligen med en styckkostnad om ca 20 000 kr, uppgår till omkring 200 000 kr per år. Denna kostnad har såvitt framgår på s. 334 inte redogjorts för.

Om målen i stället ska handläggas i mark- och miljödomstol tillkommer kostnader för den kompetensförstärkning som föreslås på s. 329 i utredningen. Den årliga kostnaden för ett tekniskt råd är ca. 1,6 miljoner kr. Med hänsyn till att Skogsstyrelsens beslut föreslås kunna överklagas till samtliga fem mark- och miljödomstolar och det som sägs på s. 330 om att domstolar bör kunna samordna användandet av tekniska råd, bör det bli fråga om årliga kostnader motsvarande i vart fall två tekniska råd, sannolikt fler. Till detta kommer en mindre kostnad för särskilda ledamöter som enligt förslaget ska ha erfarenhet av Skogsstyrelsens verksamhetsområde. Vidare tillkommer kostnader för handläggningen i Mark- och miljööverdomstolen. Styckkostnaden för ett mål i Mark- och miljööverdomstolen är i genomsnitt betydligt högre en motsvarande kostnad i kammarrätt, varför kostnaderna i denna del sannolikt kommer bli högre om förslaget genomförs. De kostnadsmässiga konsekvenserna av förslaget i dessa delar har emellertid inte redogjorts för i konsekvensutredningen.

Domstolsverket anser mot denna bakgrund att konsekvensutredningen avseende de ekonomiska konsekvenserna för Sveriges Domstolar är ofullständig och att förslagen i avsnitt 13.1 sammantaget kommer att innebära kostnadsökningar för Sveriges Domstolar som inte kan hanteras inom ramen för givna anslag.

Förslaget rörande Skogsstyrelsens ställning i mark- och miljödomstol Domstolsverket har inga synpunkter på förslaget i avsnitt 13.2 om att Skogsstyrelsen ska vara part i mark- och miljödomstolen i vissa fall.

Detta yttrande har beslutats av rättschefen Peter Islander. Föredragande har varit juristen Andreas Forssén.

Peter Islander

Andreas Forssén